

2. Дем'янова Л. Статистичний огляд випуску книжкових видань для дітей в Україні / Л. Дем'янова // Вісник Книжкової палати. – 2004. – № 12. – С. 3–9.
3. Жарков В.М. Экономика и организация издательского дела : [Электронный ресурс] / В.М. Жарков, Б.А. Кузнецов, И.М. Чистова. — Режим доступа: <http://www.hi-edu.ru>.
4. Про рекламу: Закон України [Текст] // Відомості Верховної Ради України. — 2008. — №18. — С. 132 — 133.
5. Литвиненко О. Якісні параметри національного книговидання дитячої художньої літератури [Текст] / О. Литвиненко // Вісник книжкової палати. — 2010. — № 8. — С. 2–10.
6. Тимошик М. Видавничий бізнес : Погляд журналіста, видавця, вченого [Текст] / М. Тимошик. — К. : Наша культура і наука, 2005. — 328 с.
7. Тимошик М. Відносини видавництва і реалізаторів друкованого продукту [Текст] / М. Тимошик // Друкарство. — 2003. — № 1. — С. 28—31.

Дембіцька В.В.
*студентка групи ПС-31 юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*
Науковий керівник: *к.психол.н., доцент кафедри
психології та соціальної роботи ТНЕУ
Надвинична Т.Л.*

РОЛЬ БАТЬКІВСЬКОЇ СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ

Актуальність теми дослідження: повноцінне сімейне виховання, основою якого є компетентне відношення подружжя до батьківських обов'язків, істотно впливає на психодуховне здоров'я підростаючого покоління. Психологічний клімат в сім'ї, рівень психолого-педагогічної компетентності батьків, сімейні взаємини впливають на емоційний стан та зумовлюють процес розвитку дитини на кожному віковому етапі. Нині основна проблема – децю викривленні уявлення молодих людей щодо батьківства загалом та виконання батьківських обов'язків зокрема. Як показує статистика недбале ставлення дорослих до власних дітей, неякісне виконання батьківських обов'язків та функцій, низький рівень розвитку батьківської компетентності, пріоритетність матеріального задоволення дитини над морально-духовним розвитком є наслідком проблем у їх взаємостосунках із власною батьківською сім'єю.

Стан дослідженості проблеми: проблемам сімейного виховання і батьківства як складової всебічного розвитку й виховання дитини приділяли увагу такі науковці як О. Духнович, А. Макаренко, В. Сухомлинський, С. Русова, К. Ушинський, І. Гребенніков, Г. Гурко, Н. Гусак, С. Жигалін, В. Захарченко, І. Мачуська, С. Мещерякова, О. Антонов, В. Бойко, В. Борисов, Л. Шнейдер, Т. Веретенко, Г. Лактіонова, Р. Овчаровата, І. Бежа, В. Біблера, П. Гуревича, А. Лосєва, Б. Сафронова, О.Є. Фурман, А.В. Фурман та ін.

Виклад основного матеріалу. Батьківське ставлення містить у собі суб'єктивно-оціночне, свідомо-вибіркове уявлення про дитину, що визначає особливості батьківського сприйняття, спосіб взаємодії з дитиною, характер методів впливу на неї та сімейних взаємин. Як правило більшість науковців у структурі батьківського ставлення виділяють таких 3 основні компоненти:

- емоційний компонент характеризується самоповагою, самолюбством, самокритичністю тощо;
- когнітивний компонент характеризується образами своїх властивостей, здібностей, зовнішності, соціальної значущості тощо;
- поведінковий компонент характеризується системою вмінь, навичок та якостей особистості.

Але мало хто з науковців займається таким питанням як морально-духовний компонент у структурі сімейного виховання дитини. Я вважаю, що саме цей аспект відіграє визначну роль у становленні особистості. Адже, відомо, що ще із дошкільного віку у дитини починають формуватися риси характеру, ставлення до людей, які її оточують, до себе, до світу в цілому, де відбувається засвоєння етичних норм поведінки, важливих для психодуховного розвитку. Кожна людина перш за все потребується у спілкуванні – це і є одна з основних духовних потреб. У цій взаємодії дитина здобуває перший досвід моральної поведінки [2].

На жаль, на сьогоднішній час батьки надають першочергового значення матеріальним засадам життя своєї дитини, натомість меншого - сімейним цінностям, морально-духовним принципам виховання, що є дуже великою проблемою. Адже, морально-духовне виховання спрямоване на формування моральних почуттів і якостей дитини, засвоєння нею морально-етичних норм і правил, а також на розвиток моральних мотивів і навичок поведінки. Перш за все батьки повинні подавати приклад для наслідування; збагачувати наочно-чуттєві уявлення дитини про моральні якості, аспекти духовності; пояснювати чому потрібно дотримуватися етичних норм; навчити оцінювати та аналізувати позитивні та негативні вчинки; закріплювати вміння дотримуватися моральних правил у повсякденному житті незалежно від ситуації; узагальнювати й систематизувати уявлення дитини щодо чуйності, доброзичливості, допомоги тим, хто її потребує, і кому під силу її надати; розвивати позитивні емоції і почуття; культивувати навички розуміння внутрішнього стану людини, тобто «пізнання людини серцем»; роз'яснювати морально виправдані способи протидії злу.

Одним з найважливіших аспектів морально-духовного компоненту виховання є культура емоцій або культура серця. Культура серця починається з доброзичливості, переходить в співчуття, стає молитвою серця. Неможливо уявити культурну людину, яка б не володіла кращими властивостями сердечності, такими як терпимість, доброзичливість, врівноваженість, співчуття, гуманність. Таким чином, під вихованням почуттів слід розуміти, насамперед, виховання власного серця, тобто усвідомлене культивування в собі серцевих якостей: любові і поваги до людей, ввічливості, вдячності, довіри, відкритості, вірності, щирості, сумлінності, великодушності, бажанні допомогти, співчутті та інші [3].

Розуміючи відносність моральних критеріїв, що діють в суспільстві, високодуховна людина приймає рішення, виходячи з вищого розуміння добра, блага,

істини, орієнтуючись на своє вище духовне «Я», усвідомлюючи своє призначення і сенс життя.

Поведінка, що відповідає моральній нормі повинна сприйматися людиною як єдино можлива, що виражатиме саму сутність особистості, її Я концепцію [1]. Саме така поведінка дозволить їй зберегти позитивне ставлення до себе, загальне емоційне благополуччя.

Тому, говорячи про батьківську сім'ю, сформулюємо такі **висновки**:

1. Морально-духовний компонент відіграє важливу роль у становленні особистості;
2. Першочергово формувати моральні почуття і якості дитини повинні батьки;
3. Сутність особистості, її «Я» виражається через її поведінку яка відповідає моральним нормам у суспільстві;
4. Морально-духовні цінності дітей формують їхні батьки, які отримали їх від попереднього покоління;
5. Формування і розвиток моральної самосвідомості розглядається як процес створення образу «Я».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гуменюк О. Є. Структурно-функціональне взаємодоповнення складових Я-концепції і людини // Соціальна психологія. - 2005. - № 5. – С. 66-75.
2. Лотош В. С. Сучасні цінності сімейного виховання та їх вплив на формування дитячої особистості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.smila.com/psychologichna-sluzhba/975-suchasni-cinnosti-simejnogo-vyhovannja-ta-jih-vplyv-na-formuvannja-dytjachoji-osobystostilotosh-vs>
3. Помиткін Е. О. Психологія духовного розвитку особистості: Монографія / Е. О. Помиткін. – К. : Внутрішній світ, 2007. – 280 с.

Зімінська Г.

студентка юридичного факультету

Тернопільського національного

економічного університету

Науковий керівник: *д.іст.н., проф., завідувач кафедри*

документознавства, інформаційної діяльності

та українознавства ТНЕУ

Гомотюк О.Є.

СТАНОВЛЕННЯ ПАБЛІК РИЛЕЙШНЗ У КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Історія виникнення науки PR (паблік рилейшнз), бере свої початки з стародавніх часів, оскільки в суспільстві завжди виникає питання соціального регулювання та норм соціальної згоди. Закладення в суспільстві атмосфери взаємодопомоги, взаємовигідного співробітництва та взаємодовіри є основним